

[Borgbjerg.]

Min Fader var en af Banebryderne derfor. Det var det, der hjalp os over Krisen den Gang. Bønder og Husmænd opdagede, at de kunde bruge Centrifugen, der nylig var opfundet, saa at den blev til Gavn for de mange og ikke blot blev udnyttet af de enkelte.

Jeg husker meget godt de privatkapitalistiske Fællesmejerier, der afløste de gamle Bøttemejerier rundt paa Gaardene. Jeg husker meget godt hele denne Samfundsudvikling ude paa Landet. Jeg husker ogsaa, at saa kom Andelsmejerierne og organiserede det kooperativt og lagde derved Grunden til hele den Udvikling, vi er kommet ind paa i de sidste 40—50 Aar. Ad den Vej kom vi over Landbrugskrisen; det, tror jeg, er det historisk rigtige.

Jeg skrev mine første Artikler netop om dette Spørgsmaal, jeg holdt mine første Taler netop derom. Jeg pegede den Gang paa den Udvikling, Bondestanden gennem 100—150 Aar havde gennemgaaet. Det var det 19de Aarhundredes store socialhistoriske Fremskridt. Og jeg sagde til Arbejderne: gør I det samme! Jeg saa den Udvikling, Bondestanden havde gennemgaaet, som forbilledlig for, hvad Arbejderne skulde gøre og gennemgaa i det 20de Aarhundrede.

Jeg husker alt dette meget godt, jeg tror, jeg ser rigtigt paa det, jeg har selv været med til at gennemleve det. Jeg tror ikke, det ærede Medlem havde Ret i sine Betragtninger.

Saa sluttede det ærede Medlem sine Bemærkninger med at sige, at vi skulde med vor fulde Kraft have sat ind paa en aktiv Erhvervspolitik. Jeg ved ikke, hvad det ærede Medlem mener, vi har gjort. Jeg mener, at det, den socialdemokratiske Regering gjorde, da den udarbejdede sit store Erhvervsforslag, da den satte sin Eksistens ind derpaa, var at sætte sin fulde Kraft ind, og vi har fortsat i det Spor.

Jeg ved ikke, hvordan det ærede Medlem ser paa dette Spørgsmaal, men jeg kunde have nogen Grund til at tro, at det ærede Medlem ikke er saa helt uenig med os Socialdemokrater i, at den store Hindring for en aktiv Erhvervspolitik i Øjeblikket til Afhjælpning ogsaa af Arbejdsløsheden er den nuværende Regering og dens Politik, dens gammelliberalistiske Politik. Jeg skulde tro, at det ærede Medlem inderst inde ikke var saa helt uenig med os deri. Vi har gjort, hvad vi kunde, for at fjerne denne Hindring, men jeg husker, at det ærede Medlem — det er ikke ret mange Uger siden — havde dette

Ministeriums Skæbne i sin Haand og, vistnok efter megen indre Kamp, til Slut kom til det Resultat, at han vilde bevare Hindringen for en aktiv Erhvervspolitik her i Landet. Jeg tror ikke, det ærede Medlem har noget at lade os høre, han skulde gribe i sin egen Barm og vende sig til eget Parti.

Det ærede Medlem Hr. Holstein havde jo det triste Hverv i Gaar at skulle forsvare og værne sin Stand, Godsejerne her i Landet. Jeg tilstaar, at det ærede Medlem er haade klarere og skarpere og navnlig ogsaa morsommere, naar han vender sig mod den konservative Taktik og mod Venstres Politik, end hvor han i Gaar stod og skulde røgte det triste Hverv at forsvare Godsejerstanden.

Det ærede Medlem spurgte, om vi vilde plyndre de rige. Nej, aldeles ikke, vi vil en retfærdig og fornuftig Skatteordning. Det ærede Medlem mente, at de Skattelove, vi nu har, egentlig maa karakteriseres som marxistisk maksimalistiske, fordi de af sig selv efterhaanden vil ekspropriere Jordegods og Kapital.... (*Holstein*: konfiskere!) ...konfiskere Jordegods og Kapital. Det er altsaa et Angreb paa hele Venstres Politik gennem en Menneskealder og paa de Konservatives Politik gennem en Menneskealder, hvad jeg nu har paavist.

Naar det ærede Medlem sagde, at disse Skattelove var marxistiske, ja endda marxistisk maksimalistiske, kan jeg anføre dette overfor det ærede Medlem Hr. P. Munch, som hævdede, at den Udvikling, jeg ansaa for ønskelig, efter mit Foredrag forleden at dømme, var en Udvikling, der mere mindede om Gambetta end om Karl Marx. Gambetta havde vist meget smukke Ønsker og meget smukke Formaal i Retning af en demokratisk Udvikling, men den højtærede Finansminister har nu Ret paa det Punkt med Hensyn til Skattesagen. Der stod Gambetta ganske som sin franske Samtid, og som det franske Samfund til Dels endnu staar, med en frygtelig Rædsel for den direkte Beskatning.

Men jeg tror ikke, Frankrig eller den franske Befolkning bør være Forbillede i saa Henseende — det er for Resten blevet noget bedre i de senere Aar —, med Hensyn til historisk Forudseenhed tror jeg rigtignok, Karl Marx bærer Prisen. Han pegede paa Udviklinglinierne i sit Samfund og viste, i hvilken Retning vi efter al Sandsynlighed vilde gaa ogsaa i Fremtiden. Og han har faaet, man kan sige desværre, om man vil, langt mere Ret i sin Forudsigelse end Gambetta. Udviklingen er ikke gaaet i Retning af Opfyldelse af de smukke platoniske